

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közelevtár (városi ház,
földszint 7. sz. léde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
Irodája, léde küldendők
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A debreczeni egyetem.

Irta: Koncz Ákos.

Apafi Mihály 1666 január 2-ikán kelt oklevelében a debreczeni főiskolát „*celeberrimum collegium*“-nak nevezi.

Majdnem háromszáz év telt el azóta és *Debreczen* mindenkor fáklavivője volt a tudománynak.

Nehéz körülmények, a városra időnkint ráboruló csapásoknak viharai közepett a tudományok művelése iránt érzett lobogó lelkesedése nem csökkent, hanem beigazolta azt, hogy *virtus in opprobrietatibus perficitur*, határtalan akarateréje legyőzte a századok akadályait...

A pusztítás napjaiban, midőn vad ellenségek törtek a városra, felperzselvén a tudományok csarnokait, a műveltség nagy gonddal és még nagyobb áldozatkészséggel hozott eszközeit, mikor a vad erőszak romokká tette az ész és szív együttes alkotásait, midőn futni kellett nem egyszer a város népének a romlására tört hadak előtt és a fásasztó munka összes áldásos intézményeit pozdorjává tette az ellenség, *Debreczen* nem csüggedett, hanem új, a réginél szebb világot épített a romokon.

Miként a regebeli Phoenix madár hamvaiból szebb életre támadt, a város is ujult erővel támadt fel a szenvedések lángjaiból, jól tudva, hogy dicsőséges életének nem lehet más biztosítóka, mint legnemesebb földi intézményeinek: iskoláinak, műveltsége tényezőinek helyreállítása, felállítás, felépítése és a romokon új alkotások szervezése...

Debreczen sz. kir. város közönségének áldozatkészsége századokon át nem szünetelt egy pillanatra sem... A tudományok, a művészetek, az iskolák és közművelődési intézmények középpontja lett a város. Az ország közvéleménye és a művelt külföld itélete az *iskolák városá*-nak nevezi és nevezte a multban, mikor hazánk más városai vagy nembánomságból, vagy a viszonyok kényeztető erejénél fogva csak gyöngye mécsvilágát gyujtották meg a tudományos műveltségnek és a magasabb iskoláztatás ügyének...

Áldozatkészségében felekezeti különbséget nem tett... Kicsinyes nézőpontokra sohasem helyezkedett... Ahol látta, hogy izmosíthatja a műveltséget, a tudást, megnyitotta erszenyét. Ez irányban való tiszteletreméltó felfogását bebizonyította fényesen, mikor nemrégén a katolikus főgymnasium építéséhez 200,000 koronával járult.

A tudományok és általános műveltség terjesztése céljából már régen tervezti ősrégi főiskolájának *egyetemmé* való fejlesztését Nagy és fenséges tervének társul megnyerte a tiszántuli ref. egyházkerületet és a debreczeni egyházat. Az együtttérzés, az egy cselekvésben egybeforrott akarat nem maradt meddő és eredménytelen. Mind a három tényező meghozta áldozatát és ezen áldozatokból édes reménnyel hisszük a debreczeni egyetem kialakulását és felépítését...

A régi fényűl új szövétneket gyujt fel Debreczen sz. kir. város és a tiszántuli ref. egyházkerület milliókra menő áldozatkészsége...

Főséges pillanat volt, mikor Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának egyeteme egy szível és lelkesedéssel elhatározta a debreczeni egyetem létesítését... Mint egy ember állott fel az egész törvényhatóság, a lelkesedés tüze kiűz az arcokra, az ellentétek elsimultak és az egymást megértő főséges elhatározás pillanatában Debreczen sz. kir. város újabb történetének ragyogó betűkkel lett egy szép nap feljegyezve...

Ezt a szép napot, mely dicsősége, öröme Debreczennek, gyönyörű szavakban méltányolta a közgyűlés elnöke: *Weszprémy Zoltán* főispán ur, kinek buzgalma, az egyetem létesítése érdekében kifejtett tevékenysége nagy lökést adott ezen nemzetnevelő és nemzetnemésítő mozgalomnak. Főispánágának mindenba becses emléke marad ez a történelmi nap, egyszerűsége, egyszerűsége, zengő éneke a törvényhatósági bizottság főséges gondolkozásának, határtalan áldozatkészségének és a tudományos műveltség iránt érzett állandó lelkesedésének.

Mert amint már egy alkalommal megírtuk, amely városban annyi lelkesedés, tudás, gyakorlati tapasztalat, áldozatkészség, a tudománynak és művészetnek annyi felkent papja és meggyőző ékesszólással rendelkező apostola van, ahol a nagy és közhasznú alkotások egész sorozatát látjuk, amely városnak történelmi-tradíciói mintegy körve-körök ösrégifő iskoláknak egyetemű való fejlesztését, ahol a nagy és nemes eszmék nem porladnak el, hanem közhasznú alkotásokba nyerneket betetőzést, ahol egy érzésben és gondolkodásban nemes testület és tanács intézi a város sorsát, jövőjét, nagyságát és dicsőségét, amely város lakossága egy szível és egy lélekkel hozza meg a legnagyobb áldozatokat, sokszor hihetetlen akadályokat égetve el a lelkesedés tiszta tüzeiben, csak itt és csak ilyen városban derülhet fel egy oly *ragyogó nap*, mint március 26-ika, a debreczeni egyetem létesítésének alapvető munkája...

Ennyi nagylelkűség láttára leborulunk a debreczeni egyetem létesítésének egyakarabtan összeforró tényezőinek nagysága és áldozatkészsége előtt...

A fizetésrendezés tárgyalása.

A szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság I. hó 24-én ülést tartott. Az ülésen *Weszprémy Zoltán* főispán elnökölt. Jelen voltak: *Kovács József* polgármester, *Márton Imre*, *Aczél Géza* főmérnök, *Somogyi Pál*, *Tüdös Kálmán* dr. főorvos, *Szentesi János*, *Király Gyula* tanácsnok, *Koncz Ákos*, *Vargha Károly* tb. tanácsnok, *Juhász Ignác*, *Roncsik Lajos* főszámvevő, *Kertész Mihály*, *Vargha Elemér* dr., *Tóth Emil* dr. aljegyzők, *Komlóssy Pál* dr. rendőrfőigazgató, a bizottság jegyzője.

Az ülés megnyitása után áttért a bizottság a fizetésrendezést tartalmazó szakaszok tárgyalására. *Vargha Károly* előadó hivatkozik arra, hogy a fizetésrendezésnél a vármegyei tisztviselők fizetési fokozatait vegyék figyelembe. A bizottság a fizetésrendezési munkálatok kidolgozására *Márton Imrét*, *Szilágyi Imrét* és *Roncsik Lajost* küldte ki. A háromtagú bizottság betérjesztette munkálatát, mely szerint a fizetésrendezésre 142 ezer 555 korona szükséges.

Márton Imre ismerteteli munkálatukat. A városi tisztviselők fizetésére eddig 411 ezer 100 korona kellett. A fizetésrendezés folytán a fizetések összege 484 ezer 100 korona lesz. A rendőrség fizetésére eddig 88 ezer 560 korona kellett, az új rend szerint 154 ezer 450 korona kell, a szolgál-

személyzet fizetése eddig 26 ezer 540 koronát igényelt, ezután 30 ezer 470 koronát. Így a múltban a fizetésekre összesen 526 ezer 500 korona kellett, míg az új szabályzat életbeléptetése után 669 ezer koronát fog kitenni a fizetések összege, tehát a különbözet mintegy 142 ezer korona, mely összegből kerek számban 12 ezer korona fedezetlenül áll. Ezt csak pótdadótól lehetne fedezni. Megjegyzésként, hogy a számítást annak idején arra alapították, hogy 112 napdíjas helyett a jövőben csak 43. legfeljebb 50 napdíjast fognak alkalmazni és így mintegy 64 ezer koronát fognak megtakarítani, most azonban kintűn, hogy a jelenleg alkalmazott összes napdíjasokra szükség van és így azt a 64 ezer koronát nem lehet számításba venni. A további munkálatot úgy véli folytathatónak, hogy állítsák fel a párhuzamot a tisztviselők mai és a vármegyei tisztviselők fizetése közt és a vármegyei dotációt vegyék irányadóul. Ha ezen így általánosságban tud esnek, a részletek könyebben mennek.

Vargha Károly előadja, hogy van egy ilyen kimutatás, amely a fizetési párhuzamot kintűnteti.

Szentesi János szerint nincs elég tiszta víz a pohárban. Ő az általánosságban tett számítás alól nincs megnyugtatta, meglehet, hogy kétszerannyiba is fog kerülni a fizetésrendezés, mint amenny-

nyire számítanak. Kívánja, tárják elő határozottan, hogy a fizetésrendezés ennyi, meg ennyi pénzbe kerül a városnak.

Juhász Ignác is abban a véleményben van, hogy kitüntetve kell lenni egész határozottsággal, mily összeget igényel a fizetésrendezés. Azon az alapon áll e kérdésben, hogy egyenlőssítsék a városi tisztviselők fizetését a vármegyei és állami tisztviselők fizetésével. Állapítsák meg a kivételeket. Hivatkozik arra, hogy egy 1906-ban kelt belügyminiszteri rendelet határozott elvi rendelkezéseket tartalmaz a fizetések egyenlősítésére vonatkozólag. Ő kérte volt annak sokszorosítását, de ez elmaradt. Pedig ehhez kell tartaniok magokat.

Roncsik Lajos főszámvévo előadja, hogy készített munkálatokat a fizetésrendezésre vonatkozólag. Bemutatja az első munkálatot, mely a tisztviselők, rendőrök és szolgaszemélyzetről szóló kimutatást tartalmazza a napidíjasok nélkül. Támpontul a költségvetés keretét vették. A fizetések egész összege most 526,455 korona, mely összegben van a fizetés, a lakbér, a személyi és drágasági pótlék. A rendezés folytán a fizetések összege 669 ezer korona lesz. A többlet 142,555 korona. Ennek fedezésére szolgál a 47,752 korona drágasági pótlék, 56,000 korona tartalékolási összeg, 52,000 korona összegű tétel, mely a jövő évi költségvetésből kimarad, tehát összesen 155,452 kor. és így marad még vagy 13,000 korona plusz, anélkül, hogy pótdadó emelés szükséges volna. Másik számítást is tett az egyetemen és vízvezetékkel kapcsolatosan. Eszerint két százalékos pótdadó-emelés válna szükségessé.

Juhász Ignác kijelenti, hogy nem fogadja el a főszámvévo kombinációját tételben sem. A drágasági pótlékok nem tekintik fedezetnek. A fedezetre nézve az a véleménye, hogy azt hiabavaló keresni. A fizetésrendezést meg kell csinálni. Fedezet lesz rá ott, ahol. Most már nincs más hátra, minthogy csinálják meg a fizetési osztályokba való beosztást. Ez azonban nem könnyű feladat. Igen nagy munkát és alapos megfontolást igényel. Az a véleménye, hogy a bizottság plénumában nem lehet ezt megbeszálni előzetes munka nélkül.

Aczél Géza a munka menetére nézve azt ajánlja, hogy párhuzamosan menjenek, egyenlőssítsék a fizetéseket és menjenek végig az egyes állásokon.

Kovács József polgármester a kivétel módzataira vonatkozólag fejti ki a nézetét. A legutóbbi fizetésrendezéskor sem kerestek alapot. Akkor kombinációképpen meghatározták az egyes állásokkal járó fizetéseket azzal a feltétellel, hogyha nagy összegre rug. redukálni fogják. Erre azonban nem kerül a sor. Most azonban ott állnak, hogy végig tárgyalták ezen javaslatot és még sincs készen. Hangsúlyozza, hogy nem a fizetésrendezés miatt sürgeti ő a szabályrendeletet, hanem a közszolgálat érdekében, a miniszter sürgelése miatt, továbbá azért, mivel több állás nincs betöltve, ami miatt a tisztviselők túl vannak terhelve. Sürgeti azért is, mert a hosszas tárgyalás a tisztviselőket rendkívül leköti. Kéri a bizottsá-

got, hogy mivel az úgy le van tárgyalva, tegyék meg a befejező lépéseket. Hogy a rendezés teheremelés fog járni, az természetes. — Ahhoz semmiegetre nem járul hozzá, hogy a napidíjasokat elűzzék. Ezt sem ő, sem a tisztviselők nem fogadják el a rendezés alapjául. A fizetésrendezésnek a város vagyonából kell kitelni. Ki is telnék pótdadó-emelés nélkül is, de a város jóvedelmének jelentős része, nem járhat messze az egy millió koronától, állami szükséglet fedezésére van lekötve. Javasolja, hogy kezdjenek hozzá a munkához. Egyben erőlyes hangon és nemes indulattal utasítja vissza a Juhász Ignác közbeszólását.

Márton Imre kifejti, hogy miért kérte a fedezet kimutatását. Azért, hogy a fedezet szabad kezét biztosítson a bizottságnak a fizetéseknek méltányos, sőt annál is kedvezőbb megállapítására. Ha fedezet nélkül állapítják meg a fizetéseket, akkor az így megállapított fizetés a legmagasabb határ lesz, ő pedig e határon túl is szeretne lépni, ha a méltányosság úgy hozza magával. Munka-kevesbitést és fizetésemelést nem akar. A meglévő munkaerővel kell kijönni. Hajlandó azonnal hozzákezdeni a munkához, de hogy itt nyugodtan véggezhesse, arra nem sok kilátást talál. Hivatkozik arra, hogy a multiori albizottságok kiküldésével sem az eredmény elodázását, hanem bizonyosság az, hogy az albizottságok kiküldésének meg lett a kellő eredménye. Az elvégzendő munka alaposságára való tekintetből most is kívánatos lenne, hogy egy albizottságra bizzák a munkálatot, amelynek határidőt tűzzenek ki.

Reméli, hogy így hamarabb kész lesz a munka, mintha a plénum hozzákezdené a tárgyaláshoz, ámbár az ellen sincs kifogása, ha a bizottság úgy határoz, hogy azonnal hozzákezd a munkához.

Aczél Géza szerint az albizottság munkálata nem eredményezne gyorsabb munkát, mert sok elvi kérdés jöhetne elő, melyek felett az albizottság nem döntene és így a kérdés újra a plénum elé kerül. Véleménye szerint a plénumban sokkal könnyebb megtárgyalni az ügyet.

Szentesi János abban a véleményben van, hogy az albizottságnál könnyebben menne a munka.

Juhász Ignác: Minél kényesebb a kérdés, annál nehezebb a megoldás. A kisbizottság lesz csak képes ezen nehéz munkát alaposan elvégezni.

Weszprémy Zoltán főispán úgy véli, a többség szükségét látja, hogy albizottságot küldjenek ki, azért javasolja, hogy bizzák meg Márton Imrét, Juhász Ignácot, Fejér Ferencet és Szilágyi Imrét a munkálat elkészítésével záros határidő mellett. A határnapot április 11-re tűzték ki.

A bizottság a javaslatot egyhangulag elfogadta, mire az ülés véget ért.

A tisztviselői családi házak érdeke.

A tisztviselők legnagyobb részének a helyzete — ma már teljesen tarthatlan. Helyzetük tarthatatlanságának a forrásai pedig egyenesen a kormányok közönyösségéből és méltánytalan eljárásából fakadnak, mert évek hosszu során tudva túrték azt, hogy az életviszonyok drágulása mester-

séges utakon fokozatosan előidéztessek. Mikor pedig a drágaság hullámai a tisztviselők megélhetésének anélkül is gyenge partjait csapkodták és a kisebb javadalmazásuak életexisztenciája omladozni kezdett, sohasem ezeket, hanem mindig a kevésbbé veszélyeztetett nagyobbakat támogatták, a kisebbeket pedig továbbra is nyomorogni, szenvedni és pusztulni hagyták.

Most már az egész ország, a kormány és a társadalmi élet minden tényezői elismerik, hogy a tisztviselők helyzete teljesen tarthatatlanná vált. A menthetetlen általános drágaság miként történelhető enyhítése felett — a kormány kezdeményezéséből tanácskozások folynak — politikai pártok felől értekeznek, tisztviselők csoportjai és egyesületei ezért gyűléseznek, sőtétben tapogatózva keresik a drágaság forrásához és az onnét kivezető utat, de ellenkező irányba futó dülő utakon kívül mást nem találnak.

A drágaság forrásához vezetők utnak a keresése teljesen céltalan és felesleges fáradság, mert ez az ut úgy is csak a termelők, kereskedők, iparosok és munkások telhetetlen várának bevehetetlen sáncaihoz vezet, oda, arra a térre, ahol nem érzik a drágaság súlyát, mert termékeikért, cikkeikért és munkáikért olyan árakat követelnek, amelyekben szükségletüknek több kiadása bő fedezetet talál.

A kivezető ut tehát nem ebben az irányban, hanem a tisztviselők érdekeinek határainál keresendő. A drágaság kizárólag a fizetésekre utalt kisebb javadalmazásu tisztviselők megélhetésének utjait keresztezi; mert ezek kiadásai többletét senkire át nem háríthatják, más forrásból nem pótolhatják.

Tény az is, hogy a kisebb javadalmazásu tisztviselőkön a fizetésjavítás már édes keveset, vagy egyáltalán semmit sem segít; mert ezt már megállapodott szokás szerint úgy sem a tisztviselők, hanem a folyton lesben álló bércaszárnyák uszorrásai vágják zsebre, sőt a kisebb javadalmazásu tisztviselőkkel még meg is pótoltatják, — tehát az állam, vagy közigazgatási hatóságok sohasem a tisztviselők fizetéseit, hanem a bércaszárnyák béreit emelik. A fizetések emelése, különösen a kisebb javadalmazásu tisztviselők fizetéseinek emelése semmivel sem ér többet, mint a vihar ellen a harangozás.

A tisztviselőkön, különösen a kisebb javadalmazásu tisztviselők sorsán csak az segíthetne, ha az állam és a törvényhatóságok a tisztviselőknek lakpénzeik helyett házigazdálkodására alkalmas természetbeni lakásokról gondoskodnának. Vagy minden hivatali székelyen az ott alkalmazott állami és közigazgatási tisztviselők részére tisztviselőtelepet létesítenének s a tisztviselőknek lakpénzeikből kifizethető s házi gazdálkodásra alkalmas család házakat építtetnék. A tisztviselőknek ez az érdeke az állam egy-két erős pénzintézettel újabb anyagi áldozatok nélkül is létesítheti és ezzel a maga és a tisztviselők nyugalmát egyaránt biztosíthatja.

Ezzel megmenethetik a tisztviselőket a korlátlanul dühöngő labéruszorától, a háztulajdonosok

és ezek alkalmazottai örökös zaklatásainak izgalmaiktól, a sok költözökös terhes költségeitől és nagyon sok olyan megaláztatástól, amely a tisztviselők tekintélyét igen gyakran mélyen aláássza.

Ezeket az eléggé nem méltányolható előnyökön kívül lehetővé tétetnék a tisztviselőknek, hogy gondos és szorgalmas gazdálkodással a háztartás szükségleteit előállíthassák, amivel évenként a háztartás terhein legalább 6–800 koronával könnyíthetnének.

Ezek az előnyök a tisztviselők megélhetését jobban biztosítanák, mint a fizetés és lakpénzemelés, amit amugy is csak a folyton lesben álló bércaszárnyak lelketlen hiénái vágnak zsebre.

M.

A hatósági munkásközvetítés.

Különös véletlen, hogy Németországban csaknem ugyanabban az időben terjesztette a kormány a birodalmi gyűlés elé a munkakamaráról szóló törvényjavaslatot, amikor nálunk megjelent az új ipartörvény tervezetének első része a hatósági kötelező munkásközvetítés intézményével. Németországban évek hosszú sora óta folynak már az előkészületek és előtanulmányok a munkakamarák létesítésére s éppen három évtizede annak, hogy szociálista részről először tettek indítványt ebben az irányban, bár most éppen szociálista részről fejtik ki a munkakamárák ellen a leghevesebb agitációt. Nálunk is már évtizedek óta készült elő az ipartörvény revízióját, noha a kormány által gyűjtött anyagot összefoglaló vasok kötetek nem is sejtetik, hogy a tervezet a kötelező munkásközvetítés alapjára fog helyezkedni.

A két javaslat, illetőleg a német javaslat és a magyar tervezet érdekes összehasonlításra ad alkalmat, mert sok tekintetben két különböző intézményről van bennük szó, mindkét intézmény ugyanazt a célt akarja megvalósítani: az iparban a munkások és munkaadók között a béke megszilárdítása és azoknak az ellentéteknek lehető kiküszöbölése, amelyek a munkások és a munkaadók szervezkedése révén egyre kiterjedtebb sztrájkokban és munkáskizárásokban jutnak kifejezésre. A német javaslat kétségtelenül a német szociálreformok tanításai nyomán halad, bár az utolsó pillanatban közvetlenül a javaslat benyújtása előtt eltért az elméleti állásponttól, amidőn nem munkás-kamarák, hanem a munkaadók részvételével paritásos szervezett munka-kamarák létesítését tervezi. Hogy vajjon e munka-kamarák révén el fogják-e érni az annyira óhajtott végső célt, a munkaadók és munkások kölcsönös megértését, az iránt Németországban is meglehetősen eltérnek a vélemények, de végső ítélet csak az új intézmény életbeléptetése után jó idővel lehet majd mondani.

A magyar ipartörvény-tervezet álláspontja, amely a kötelező hatósági munkásközvetítéssel óhajlja ugyanezt a célt elérni, kétségkívül sajátos hazai viszonyainkban leli magyarázatát. Nálunk a munkásközvetítés csaknem teljesen a szakszer-

vezetek kezében van, ez bénítja meg a nyolc évvel ezelőtti létesített állami munkaközvetítő-intézet tevékenységét, mert szervezett munkások nem veszik igénybe az állami munkaközvetítést és ez az alapja a szakszervezetek hatalmának, mert szervezeten munkás csak nehezen, vagy éppen nem tud munkához jutni. Jellemző ebben a tekintetben, hogy amióta az építőiparban a munkaadók szervezték a munkaközvetítést, az építőmunkások igen nagy része kilépett a szakszervezetből, mert nem érezte többé szükségét annak, hogy a terhes pártadót tovább fizesse. Az építőmesterek szövetsége által összegyűjtött adatok szerint, míg ezelőtt az építőmunkásoknak 90—95 százalékra volt szervezett munkás, most az építőmunkásoknak mindössze 30 százalékra tartozik a szociálista szakszervezetbe.

Ezért reméli a tervezet, hogy a kötelező hatósági munkaközvetítés a szakszervezetek kezéből kicsavarja a legerősebb fegyvert s meg fognak szűnni azok a sztrájkok, amelyeknek célja nem a munkások helyzetének javítása, hanem kizárólag a hatalmi kérdés, vagyis a munkaadók kényeszerítése, hogy csakis a szervezet által közvetített munkást alkalmazhat. Másrésztől azonban a tervezet a munkaközvetítésnek hatóságivá tételében biztosítékot látja annak, hogy a munkaadók a megváltozott helyzetet a munkások kárára ki ne használhassák.

De a tervezet még tovább is megy ebben az irányban, amidőn törvényes biztosítékokat is állapít meg. Ezek a biztosítékok a következők: Először, ha valamely helyen és valamely iparágban ugynevezett kollektív szerződések vannak elfogadva, a hatósági munkaközvetítő nem kollektív szerződésben megállapított feltételeknél kedvezőlenebb feltételek mellett nem közvetíthet munkásokat, másodsor, hogy jogosult sztrájk, vagy munkakizárás esetén a munkaközvetítő munkásokat; egyáltalán nem közvetít. Ebben a tekintetben egyébként a tervezet hasonlatos egy regényhez, amely éppen ott szakad meg, ahol a legérdekesebb, mert annak eldöntése, hogy valamely sztrájk, vagy munkakizárás mely esetben tekinthető jogosultnak, a tervezetnek csak második, később megjelenő részében fog foglaltatni.

A hatósági munkaközvetítés kérdése tehát az új ipartörvénynek egyik a magyar iparosságot legközelebből érintő elvi kérdése, amelynek alapos megvitatása egyik legfontosabb tárgyja a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, a budapesti kereskedelmi és iparkamara és más ipari érdekképviseletek által az ipartörvény tárgyalására rendezett tanácskozásoknak. A munkásság álláspontja a hatósági munkaközvetítés kérdéssel szemben ismeretes, amennyiben a szociálista párt egyik kongresszusa a leghatározottabban a hatósági munkaközvetítés ellen nyilatkozott s nem valószínű, hogy a munkásság ettől az álláspontjától el fog térni. A munkaadók állásfoglalása ebben a kérdésben nem oly egységes. Mert bár a tervezet előkészítésének stádiumában több ipartestület és más érdekképviselet sürgette a hatósági munkaközvetítést, e fölterjesztések mégis

csak az iparosság egy részének fölfogását képviselik, amellyel szemben áll azoknak a fölfogása, akik a hatósági munkaközvetítést számos okból perhorreszkálják. Ezeknek az okoknak fejtegetése már nem tartozik e rövid ismertetés keretébe, csak röviden akarunk rámutatni arra, hogy amíg egyrészt sokan a hatósági munkaközvetítéstől nem remélik a szakszervezetek hatalmának megtörését, mert a szakszervezeteknek egyéb eszközeik is maradnak arra, hogy a munkásokat a szakszervezetbe való belépésre kényszerítsék, addig mások aggodalmasnak tartják a tervezetnek a kollektív szerződésre és a sztrájkra vonatkozó intézkedéseit.

A kormány egyébként még egyáltalán nem foglalt állást az ipartörvény tervezete dolgában, hanem előbb meg akarja ismerni az érdekeltektől a körök véleményét és fölfogását a tervezet egyes intézkedéseiről. A hatósági munkaközvetítés a tervezetnek mindenesetre oly része, amely az érdekeltek részéről a legalaposabb és legbehatóbb megvitatást érdemli, mert oly intézményről van szó, amely ebben a formában kipróbálva még sehol sincs s amellyel, ha az érdekeltek hozzájárulása alapján általános megnyugtatóra megvalósítható, Magyarország uttörő lehet a szociális törvényhozás terén.

Hírek.

— **Közgyűlés az egyetem ügyében.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 27-ikén rendkívüli közgyűlést tartott az egyetem létesítése ügyében. A közgyűlésen *Weszprémy* Zoltán főispán elnökölt. A bizottsági tagok nagy számban jelentek meg, megjelenésükkél fényesen bizonyítván meglehetősen nagy érdeklődésüket egyetemünk létesítése iránt. A főispán megnyitó beszédében magasaróptü beszédében válaszolt a debreczeni egyetem felállításának szükségességét, kérve a bizottsági tagokat, hogy ezen fontos nagy eszme keresztülvitelében egyesüljenek a szép és éljenzéssel fogadott beszéd után *Vecsey* Imre főjegyző felolvasta az egyetemi bizottság jelentését és indítványát, melyet a közgyűlés lelkesedéssel és egyhangulag elfogadott. A nagyszerű történelmi pillanat hatása alatt *Weszprémy* Zoltán főispán szép szavakkal közönte meg a bizottsági tagok áldozatkészségét, kijelentvén, hogy ezen határozatot a város minden késedelem nélkül felterjeszti a kormányhoz és annak idején a város közönségéből és a szomszédos törvényhatóságokból alakuló nagy küldöttség az egyetem létesítése érdekében készülő memorandumot át fogja adni a kormánynak. A közgyűlés ezen egyetlen tárgynak hitelesítése is megtörténvén, elnöklő főispánunk lelkes éljenzés között a közgyűlést bezárta.

— **Gondnoksági ülés.** A debreczeni tanayi állami elemi népiskola gondnoksága f. hónap 31-én délután 3 órakor a városház kis tanácstermében ülést tart *Kovács* József polgármester elnöklésével.

— **Kötelező védőoltás a lépőre ellen.** A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület kezdesre több gazdasági egyesület, köztük az O. M. G. E. fölterjesztést intézett a földművelésügyi

miniszterhez, amelyben kérte, hogy a lépfene ellen való oltást tegye kötelezővé oly módon, hogy az oltás következtében elhulló állatokért a tulajdonosnak teljes kártérítés adassék. A miniszter most válaszolt a fölterjesztésekre és leiratában tudatta, hogy az állati ragadós betegségek ellen való védőoltásoknak kötelező elrendelése már hosszabb idő óta kiváló figyelem tárgya, de éppen mert a kötelező oltást csak kártérítési kötelezettség mellett lehetne elrendelni, nem érhett ez ideig az 1888. évi VII. törvényekből egyikét megadott főhatalmazással. Figyelmezteti azonban az egyesületeket arra, hogy az állatorvosi főiskola bakteriológiai intézetét főhatalmazta oltóanyagok termelésére, amelyek, ha forgalomba kerülnek, intézkedni szándékozik, hogy ez oltóanyagok következtében netán beálló balesetekért a gazdaközönség kártérítést kapjon. Ha ez megvalósul, nem lesz semmi akadály a lépfene elleni kötelező védőoltás elrendelésének. Addig azonban felhívja az egyesületek figyelmét a miniszter, hogy a törvényhatóságokkal alkotásnak szabályrendeleteket, amelyekben ki lehetne mondani, hogy oltási balesetek esetén a törvényhatóság valamely alaptól, például ebadó-alaptól ad kártérítést. Kéri a miniszter továbbá az egyesületeket, hogy kövessenek el minden lehető védőegyesület népszerűsítésére. A maga részéről 50 000 koronát vesz föl a kötségyetetés oltóanyagok ingyen való szállítására.

— **A Magyar Védő-Egyesület felhívása.** A Magyar Védő-Egyesület debreczeni fiókja a következő felhívást teszi közzé: „Minden magyarraát nélkül bölösen tudja cimed azt, hogy a nemzetek boldogulása, függetlensége anyagi rendezettségükön, gazdaságukon alapszik. Az anyagi jólét legszűkebb alapja pedig az ipar. Nem ünnepeketjük tehát a márciusi nagy napot méltóbban, mint hogyha felhívjuk, lelkesítjük polgártársaink apraját-nagyját a honi ipar pártolására és éppen azért kérjük cimedet, méltótlasság odahatni, hogy a vezetése alatt tartandó nemzeti ünnep szónoka ezen tényekről megemlékezve, azokat méltatni s a hallgatóságát nemzeti iparunk törhetetlen támogatóivá megnyerni sziveskedjék“.

— **Egyházi törvények.** Az 1904. évi november hó 10. megnyílt második budapesti országos református zsinat által alkotott s Ő Felsége legfelsőbb jóváhagyásával és megerősítésével 1907. február hó 14. ellátott egyházi törvények példányonként 3 korona 24 fillér (azaz három korona és huszonnégy fillér) beküldése mellett portómentesen megrendelhetők Debreczenben (városháza) Keresztessy István nyomdai művezető úrnál, kit az egyetemes konvén a törvények hivatalos kiadása példányainak raktározásával és árusításával megbízott. Az ugyanott személyesen átvett példányokért csak 3 (három) korona fizetendő. Kelt Debreczenben (Hatvan-utca 3. sz.) 1907. szept. 1. *Sass Béla*, ref. theol. akad. tanár, zsinati jegyző.

— **Fősorozás városunkban.** A m. kir. honvédelmi miniszter az 1908. évi fősorozás megtartására vonatkozólag intézkedését megtévén, a végrehajtásra néve a katonai és illetőségi ügyosztály által a következők hoztatnak tudomására az érdekelteknek: Sorozási időtartam 1908. évi április hó 6., 7., 8., 9., 10. sorozási hely: A Pavillon lakatnya VI. számú épülete. Sorozás kezdése reggel 8 órakor. Megjelenni kötelezettek az 1887., 1886. és 1885. évben született debreczeni illetőségű hadkötelesek s azon idegen illetőségűek, kiknek Debreczenben leendő sorsozatás illetékes sorsozójárási tisztviselője engedélyezte és a fősorozáshoz szabályszerű idést kapott. A sorsozási idézés már minden állítási kötelező részére kézbesítés végett kiadott s ha valaki még idézését meg nem kapta volna, a katonai és illetőségi ügyosztálynál haladéktalanul jelentkezék,

hogy a fősorozásra megidézhető esetleg az előfordult akadályról értesíthető legyen.

— **Köszönet.** A debreczeni első takarékpénztár részéről 30, azaz harminc, az István gőzmalom r.-t., valamint az alfölditakarék pénztár és a közgazdasági bank részéről egyenként 20-20 koronát, vagyis a négy intézettől összesen kilencven koronát, mint az 1848—49-es honvédegyet segélyezésére szánt adományokat, hálás köszönetet mondva azokért e helyen is, — a rendelt céra átvettém. Kelt Debreczenben, 1908. márc. 9-én *Balogh Imre* mint az 1848—49-ik honvéd egyet pengelőtárosa.

— **Fraknoi Vilmos** a városi múzeum ásatásairól, Debreczen sz. kir. városi múzeuma a múlt esztendőben állami segélyből a következő helyeken teljesített régészeti ásatásokon: a honvédtáborok mögött népvándorlások temetőt, Hortobágyon a Faluvéghalmánál bronzkori lakóhelyet, a hatházi Poroszló pusztán ugyanazon korbeli telepeket, a halápi telken szabályos elrendezésű halmokat, a sámsóni majorsági földön bronzkori telep és honfoglalás kori sírok után kutatót; továbbá régebbi középkorbeli származó őt halmot ásott meg Szepes-pusztán és az Új földön. Ez ásatásokról kimerítő s számos fényképlével, rajzzal és térképpel illusztrált jelentés számolt be a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének. Ez a jelentés nem azonos a városi múzeum múlt évi állapótáról és Méliusz sirja kereséséről szerkesztett mostanában nyomtatásban is kiadott jelentéssel. Az ásatásokat ismertető jelentésre vonatkozólag Fraknoi Vilmos arbei vál. püspök, a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője márc. 6-án 145. sz. alatt a következő levelet intézte a városi múzeum igazgatóságához: „Zoltai Lajos múzeumőrnek az 1907-ben végzett régészeti ásatásokról folyó évi január hó 5-ről bemutatott pontos, lelkiismeretes, nagy körültekintésről tanuságot tevő s a tudományos kutatás szempontjából is fontos eredményeket feltáró jelentését a főfelügyelőség részéről a legmelegebb elismeréssel vettem tudomásul. A jelentés mellékleteit /- alatt oly kéressel zárom vissza, hogy amikor annak a Múzeumi és Könyvtári Értesítőben való közzétételére alkalom nyílik, azokat használatra békdem“. Megemlíti még, hogy az említett mellékletek (t. i. fényképek és rajzok) egy részének másolatait dr. Pósta Béla egyetemi tanár, a kolozsvári egyetem régészeti intézete számára is kérte s kérésének örömet tett eleget múzeumunk.

Árverési hirdetmény. A Debreczen sz. kir. városi tulajdonát képező Simonffy u. 2. sz. bérházban levő 13. számú bolthelyiség az 1908. évi május hó 1-től 1911. évi május hó 1-ig terjedő 3 évre 1908. év március hó 31-ik napján d. e. 11. órakor a városi háza nagytanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbe adatik. Az árverési feltételek az árverési szándékozók által a városi számvérvői hivatalban megtekinthetők. Debreczen, 1908. évi március hó 16-án. *A városi tanács.*

— **A nagyderi fürdő ügye.** Balkányi Ede dr. a nagyderi fürdő bérloje az iránt fólvomodott a törvényhatósági bizottsági közgyűléshez, hogy bocsátaná ki a bérletből és kárpótlással fizessen a város 4000 koronát. A közgyűlés a kérelmet teljesítette. A közgyűlési határozat első részét a belügyminiszter helyben hagyta, ellenben megsemmisítette a határozat második részét.

— **Tisztújítás Nagyváradon.** A héten tartotta Nagyvárad köztörvényhatósága tisztújítását. A tisztújító közgyűlésen Glatz Antal főispán elnökölt, aki a gyűlést megnyitotta és bejelentette, hogy Rimler Károly polgármester és a tisztikar lemondottak állásukról, továbbá, hogy a város kulcsait és pecsétjét rendelkezésére bocsájtotta. Azután

következett a választás. Egyhangulag ismét Rimler Károlyt választották polgármesterre. A főjegyzői állás betöltése körül kemény harc folyt Bordé Ferenc régi főjegyző és Finály Dezső egyetemi magántanár között, melyben Bordé Ferenc lett a győztes. Az ügyészi állásoknál a függetlenségi párt győzött, mert jelöltjeit nagy szótöbbséggel választották meg. Főügyész lett: Dr. László volt főügyéssel szemben Tury László, alügyésszé Dóry István dr. budapesti ügyvédet választották meg Tóth Mártonnal, a volt alügyéssel szemben. Alkapitányok: Alméry Ferenc és Girard Árpád lettek. Glatz főispán tiszteletbeli főügyésszé nevezte ki Halász Lajos és Szokoly Tamás országgyűlési képviselőket.

— Az „Optimus“ szabadalmazott és hazai gyártmány! Mi az „Optimus“? Az „Optimus“ oly kézi tüztöltőeszköz, mely a tüztöltőságok, hatóságok és szakteknitvények bizonylataiban nyilvánított és alább felsorolt rendkívüli előnyök által különbözik az eddig létező ily készülékektől. Az „Optimus“ oltósugara bármely irányban működethető, míg az eddig ismert e fajta készülékeké nem! Az „Optimus“ robbanásmentes, nem biztonsági szeleppel bír. Az „Optimus“ ellenőrző szerkezete, úgy a mindenkor működőképességet, valamint az esetleges kezelési változást megmutatja. Az „Optimus“ kiváló és egyszerű szerkezete következtében minden pillanatban biztos működethető. Az „Optimus“ fokozott sugártöltésűsége dacára a leghosszabb ideig tartó sugarat szolgáltatja. Az „Optimus“ tartályában működése végzetével alig marad folyadék vissza. Az „Optimus“ megtöltését gyorsan és könnyen, minden segítség és segéd-eszköz nélkül, csupán egy egység végzi. Az „Optimus“ évek során át működőképés maradt, mivel az időbeli természetes szétállásnak alvettet alkatrészekkel (mint tömlő, bördügattyú stb.) nem bír; működéséhez is csupán a gombnak egykézzel való lenyomása már elegendő, tehát feltétlenül mellőzendő a káros ráútés kemény tárgyra, mint az más ilyenmű készülékeknél előírás. Rozsdásodás ellen ótombevonattal védve! Az „Optimus“ oltófolyadék, arányitva mennyiségéhez, vegyi összetételénél fogva igen erős oltóképességű; mindezek dacára bármely anyagra nézve ártalmatlan, még az ember bőrt sem támadja meg. Az „Optimus“ egyszeri beszerzési költsége mellett több esetben használható költségmentesen, mivel a tüzeset kellő bejelentése után, az ekkor elhasznált töltésért díjtalanul lesz másik kiszolgáltatva. Az „Optimus“ könnyen és egy kézzel irányítható. Az „Optimus“ rendkívüli előnyei dacára a legolcsóbb e fajta tüztöltőeszköz. Az Optimussal csodákat művelni, nem lehet! A tüztöltőséget hathatós segédesszűközeivel (gőz, benzín nagy kézfűcskendő, létra stb.) nincs hivatva pótolni. Az Optimus a keletkező tüzek eloltására, avagy a tovatérjedés korlátozására szolgáljon mindaddig, míg a tüztöltőséget vagy segítség kellőképp beavatkoznak. Az Optimus rendkívül hatóság tüztöltőképessége kívánatra készséggel és nyilvános tüzpróbával kapcsolatosan lesz bemutatva. Az „Optimus“ és töltésének ára: 1. számú nagynagy 8¹/₂ liter oltófolyadékot kilövető készülék töltéssel és kulccsal 65 kor. 2. számú nagynagy 10¹/₂ liter oltófolyadékot kilövető készülék, töltéssel és kulccsal 65 kor. Tüzesetnél elhasznált töltés pótlása ingyen. Egy közönséges töltés (mely nem tüzesetnél elhasznált töltés pótlására szolgál) 250 kor. Csak —30° R. hideg alatt befagyó téli töltés darabja 9 kor.

Szerkesztői üzenetek.

Kassa. A szervezeti szabályzat át dolgozásására kiküldött bizottság elvállalt munkáját bevégezte, a fizetésrendezést kivéve. Ez utóbbi letárgyalása után a hosszan húzódó ügyel érdemi leg fogunk foglalkozni.

Sz. I. Brassó. A kértetett lapot a legjobb lélekkel ajánljuk. A városi tisztviselők érdekeinek nemcsak bátor, de élkesszavu szószólója is.

Bizottsági tag. A kértetett munka elkészült és legközelebb könyvársoni utas is kapható lesz.

Dr. S. B. A cikelyt köszönjük és rendelkezési helyére juttattuk.

B. P. Holyben. Kérdésére lapunk mai számának vezető-cikelyében találja a feleletet.

Modern közizgatás. Névtelenül beküldött cikelyeket, főleg ha azok vádakat tartalmaznak, nem közlünk. Aki vádol, az nevezze meg magát, vagy legalább is tudassa nevét a felelős szerkesztővel, aki aztán, ha konkrét adatokat talál, szívesen helyt áll a közlötökért. A cikelyből különben azt látjuk, hogy ön abban a hivatalban valakire megnevezett és most az egész hivatali személyzetet vádolja. Nem ugrunk a sötétbe és éppen azért epés hangu cikelyt megsemmisítettük.

Vasutas. Méltóztassék beküldeni, mert csakis átolvasása után ítelkezhettünk annak tartalma felől.

Hirdetések.

804/1908. eln.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A debreczen—egri th. ut 3.028—14.385 km. szakaszának kiépítése alkalmával 31,431-5 m² utszekerizéskiemelés és uttest rendezés, valamint 622-5 m² burkolat létesítése 8913 K 06 f; — 1226 db 10 tonnás vasuti koci leterhelése, 8189-18 m³ kőanyagának az uttesten elosztása, 628-63 m³ homoktermelése és az uton elosztása 10,704 K 04 f; — 320 drb tölgy kerékvető beállítással 960 K — f; — 3 drb beton műtárgy felépítése 1510 K 70 f; — 1 drb hid építése 5555K 39 f összeg előirányzattal kivendő munkák biztosítása végett a folyó évi április hó 7-én délelőtt 10 órakor Debreczen sz. kir. város polgármesterének hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok utján versenyárgyalás hirdetetik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a fent említett hivatalhoz címezve legkésőbb a tárgyalás napjának d. e. 10 órájáig nyújtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint a távirati-, vagy utóajánlatok figyelembe nem vehetők.

Az ajánlatok öt pecséttel ellátott zárt borítékban adandók be. A címzés felett világosan kiirandó az utvonali és a munka neve, amelyre az ajánlat vonatkozik.

A benyújtott ajánlat vissza nem vonható. Az ajánlattevő a beadás napjától számított 8 hétig kötelezettségben marad.

Az ajánlatok a kiírás csoportok szerint teendők. Ugy az ajánlat, mint ennek mellékletei szabályszerűen bélyegzendők és ajánlattevő által sajátkezűleg aláírandók.

A bánatpénzeknek Debreczen sz. kir. város házipénztárába történt befizetését igazoló nyugta az ajánlatához csatolandó. Kézpénz, vagy értékpapír bánatpénzül az ajánlatához nem csatolható.

A csatolandó bánatpénz 445 K 65 f; 535 K 20 f; 48 K — f; 75 K 53 f; 277 K 77 fillérben állapítatik meg.

Az el nem fogadott ajánlatok mellé csatolt bánatpénz csak akkor fog visszaadni, midőn az árlejtés eredménye felett döntés történik.

Az ajánlattevők kötelezettsége a benyújtáskor veszi kezdetét, míg Debreczen sz. kir. város kötelezettsége csak az ajánlat elfogadása esetén áll be.

A munka szerződése, a tervezet, az általános és részletes határozatok, ajánlati minta a debreczeni kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt betekinthetők, illetve megszerezhetők.

Kelt Debreczen, 1908. év március hó 20-án.

Kovács József,
polgármester.

1039. szám.
1908.

Versenytergályalási hirdetés.

Az alulírott m. kir. dohánygyári igazgatóság az üzemében 1908. évi május hó 1-től 1911. évi április hó 30-ig terjedő időtartam alatt szükségelendő mintegy 116.000 drb. belföldi származású puhafadeszka és 36.000 drb. puhafaléc szállítására nyilvános írásbeli versenytergályalást hirdet.

A puhafadeszkek és lécek mennyisége, mérete és minőségének közelebbi ismertetése a „Részletes feltételek”-ben foglaltatik.

Az iventként egy koronás bélyeggel ellátott és szabályszerűen kiállított ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat az 1039. számú versenytergályalási hirdetésben kiírt deszkákra és lécekre” címmel legkésőbb 1908. évi április hó 21-én d. e. 10 óráig alulírott igazgatósághoz közvetlenül vagy posta útján nyújthatók be, amikor a nyilvános versenytergályalás meg fog tartatni.

A versenytergályaláson az ajánlattevők vagd azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A bánatpénz az egyévi szállítási összérték 5% készpénzben, vagy állami letétre alkalmas érték-papirokban a versenytergályalási hirdetés számára való hivatkozással valamely m. kir. adóhivatalnál vagy a budapesti m. kir. állampénztárnál legkésőbb a versenytergályalást megelőző napig letendő és az erről szóló nyugta a zárt ajánlatához csatolandó.

Egyéb tudnivalók az ezen hirdetés kiegészítő részét képező „Részletes feltételek”-ben és az „Általános szerződési feltételek”-ben foglaltatnak, amelyek az ajánlat mintájával és a kötendő szerződés tervezetével együtt az alulírott igazgatóságnál díjtalanul rendelkezésre állanak.

Az ajánlattevő ajánlatában kijelenteni köteles, hogy a „Részletes feltételek”-ben, az „Általános szerződési feltételek”-ben, nemkülönben a szerződés tervezetben foglaltakat ismeri és magát azoknak aláveti.

Az ezen hirdetményben kitelt feltételektől eltérően, valamint azon szállítók ajánlatai, kiket a kormány vagy az illető miniszter a közszállítások elnyerésétől kizárólag szemponyjából kivonandóknak nyilvánított, vagy oly szállítók ajánlatai, kik a legközelebbi elmúlt 3 év alatt teljesített szállítások alkalmával megbízhatatlanoknak mutatkoztak, továbbá az elkészen beérkezett vagy távirati úton tett ajánlatok, vagy oly ajánlatok, melyekhez a letett bánatpénzről szóló nyugta csatolva nem lett, figyelembe nem vételnek.

Debreczen, 1908. év március hó 12-én.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Meghívás.

A „Debreczeni Tisztviselők Önségélyző-Egyesülete mint Szövetkezet” Debreczenben

XXVIII. Évi Rendes Közgyűlését

1908. évi március hó 29-én, délelőtt 11 órakor

a „Jogász és Tisztviselők Kör”-nek gróf Degenfeld-tér 12. sz. alatt levő helyiségében tartja, melyre az egyesült tagjai tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat.

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése az egyesület 1907. évi működéséről; az 1907. évi mérleg és a felügyelő-bizottsági jelentés bemutatása, határozat a felmentvény megadása tárgyában.
3. A mérlegben kimutatott eredmény felosztására vonatkozó igazgatósági indítvány tárgyalása.
4. Az alapszabályok értelmében a közgyűlés előtt 3 nappal az igazgatóságnál írásban beadott indítványok tárgyalása.
5. Alapszabály szerint 7 kilépő igazgatósági rendes tagsági és 7 igazgatósági póttagsági helynek választás utján való betöltése.
6. A felügyelő-bizottságnak 1 évre való megalkatítása.

Megjegyzés. 1. A mérleg, vesztés- és nyereségszámla a szükséges mellékletekkel folyó évi március hó 27-től kezdve az egyesület hivatali helyiségében közzemlére ki van téve. — 2. A közgyűlésen a szavazat — alapszabályaink 16. §. IV. alapján — személyesen vagy megbízott által gyakorolható. — 3. Egyesületbe belépni kívánókat közgyűlésünk alkalmával sajnósen fogadunk és alapszabályunk jogszövegére a tisztviselők és az önségélyezés elvére tekintettel úgy a tisztviselőket, mint a honorátorokat fel is kérjük.

Az igazgatóság.

Mérleg.

Vagyoni.	Mérleg.	Teher.
Pénzkészlet a pénzt.	997/76	Alaptőke 26,781/46
a „Takarék és hitelintézet”-nél	1263/46	Tőke-tartalék 3860/09
a „Debreczeni első tak.-pénztár”-nál	810—	ennek 4% kamata 1907-ről 154/40
Kiadott kölcsönök: hosszu előlegek	25,487/07	Felnem vettesztelék 5% az 1907. évi hasznóból 70/25
rövid	4042/58	Beruházási tartalék 97/06
ruha	1287/25	Kétes követel. tart. 2593/48
sorsjegyek	53—	Alapok: segélyalap 166/46
Perköltségek: előlegezett perkölts. 81/38		ennek 4% kamata 6/66
Felszerelések: teljesen leírva.		Kövesdy J. segélyalap kamata 34/90
Kétes követelések: behajtott alatt levő követelések	2108/54	5% a tiszta hasznóból 70/25
Értékpapírok: az „Orsz. tisztviselő bank részvényt.” 400—		Kövesdy J. segélyalap 810—
Biztosítási díj előleg 65/46		Márka-egy-alap 30/66
		kifizetetlen igazgat. költség
		Eredmény: áth. 1906. évről 8/22
		1907. évi nyereség 1264/53
	<u>36,596/50</u>	<u>36,596/50</u>

Debreczen, 1907. december 31-én.

Bárdos Géza, Oláh Károly, Nyilassy Károly,
főkönyvelő, igazgató, titkár.

Pápay János, Kiss Sándor,
pénztáros, könyvelő.

Felügyelő-bizottság:

Csath Zsigmond, Handel Vilmos, Tikos József, Vetssy Béla.